

MAGASIN FOR SKJOLD MENIGHET

tegn

God jul!

Jesus ble ikke født på julaften (!)

Ingen tekst i verden har vært gjenstand for så detaljert historisk granskning som det nye testamentet. Er evangeliene troverdige? Har kirken misforstått Jesu egentlige budskap?

REFLEKSJON: William Skolt Grosås

En dag tok en hyggelig mann kontakt med meg på gata for å gi informasjon om Jehovas vitner. Uten å røpe at jeg selv er prest spurte jeg forsiktig om han selv var vokst om i den troen, eller om han hadde kommet til nye konklusjoner som voksen. Mannen kunne fortelle at han tidligere var kristen, men at han en dag traff noen som fortalte at kirken hadde løyet til ham hele livet: Jesus var ikke født jule natt! Jul ble ikke feiret 25. desember før på trehundre-tallet. Ingen vet når Jesus ble født. Det kirken sier om Jesus er ikke til å stole på!

Du skulle bare visst, tenkte jeg. Jesus ble kanskje ikke født i en stall en gang, kanskje bare i den delen av huset der dyrene oppholdt seg. Forskerne har heller ikke funnet historiske spor etter det berømte manntallet vi høre om i juleevangeliet, og Maria kan ikke ha født Jesus i år null, for da var Herodes død for flere år siden.

Men betyr det at Jesus ikke kan ha vært Guds sønn, slik Jehovas Vitner påstår? Eller at noen av egeninteresse har manipulert Jesu opprinnelige budskap, slik enkelte konspirasjonsteorier vil ha det til? Ingenting tyder på det. Bibelen er selvfølgelig full av små feil. Den er skrevet av mennesker. Men tekstene forsøker ikke å lure oss. Forfatterne skrev det de selv holdt for sant. De var villig til å dø for budskapet om Jesus. Hvem gir livet sitt for noe de vet er løgn? ●

Noen glimt fra kostymekvelden 31. oktober:

Familiedag!

Annenhver onsdag etter jobb, skole og barnehage samler en fin gjeng med store og små seg i kirken.

Fra klokken 16 disse onsdagene blir menighetssalen fylt med prat, latter, pølser i brød og lek i lekekroken. Når klokken nærmer seg 17 synger og danser vi til den fine familiedagsangen som vi har lært av de som driver familiedag i Ytrebygda kirke. Deretter går de minste på knottesang i kirkerommet, 1.-4.klasse til klubb på speiderloftet og 5.-7.klasse til tweensklubb i kjelleren. De voksne som ikke følger sine på aktivitetsgruppe kan bli sittende i kafékroken i peistestuen.

På familiedag er det plass til enda flere både store og små i alle familiesituasjoner. Før jul er siste familiedag 28. november.

Velkommen til alle! ●

BRUKELAND • BØNES • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • STRØME
Menighetsbladsamarbeidet

Tegn

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Bergen. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes staben, se side 17.

Lokalredaksjon:

Kontakt staben, se side 17.

Annonser side 5-16 (fellessider):

Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-16. All annen kontakt: Se lokalredaksjon.

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk:

Molvik Grafisk

Deadline og utgivelsesdag neste nummer:

Kontakt lokalredaksjonen

Advent, jul og nyttår i Skjold

Julemesse i Skjold kirke lørdag

Program, lørdag 24. november

- Salg av hjemmelagde julegaver m.m. fra kl 09:30 (det fineste går først!)

Fra kl 10:00 og utover dagen:

- Salg av hjemmelaget syltetøy, julekaker m.m.
- Salg av lefser som lages på stedet
- Kafé med rundstykker og gode kaker, grøtsalg 12:00
- Juleverksted
- Salg av brukte leker, barne- og ungdomsbøker
- Søråshøgda barnekor synger 10/14 (ulike grupper)
- Skjold kirkekor synger 11:30
- Hilsen fra menighetsrådet når koret har sunget
- Cantus synger 12.30
- Åresalg ca 10.00/12.30/14.00
- Avslutning med trekning av julemesselotteriet

Levering av bidrag til julemessen: Har du laget noe til salg eller har gevinster til årelotteriet, kan dette leveres i kirken fredag 23. november fra kl 18 og utover. Har du noe du vil bidra med, men ikke kan komme fredag 23. november, så send en mail til ellen@fasmer.no eller legg inn et spørsmål på Facebook arrangementet Julemesse i Skjold kirke 2018, så avtaler vi levering.

Møt opp i Skjold kirke og gjør 24. november til en super julemessedag med mye trivelige folk og god stemning.

Velkommen!

Lysmesse

Midt i den mørkeste tiden på året fyller vi kirken med lys, leser bibeltekster og synger sammen. Velkommen til en stemningsfull start på adventstiden sammen med speiderne og årets konfirmanter 2. desember kl.17. Etter lysmessen arrangerer speiderne basar i menighetssalen.

Steinerskolen synger julen inn

Steinerskolen synger julen inn i Skjold kirke fredag 7.des kl 18. Det blir variert korsang fra småskolen, mellomtrinnet, ungdomskor og storkor med alle Steinerskolens elever. Allsang. Fri entre.

Julekonsert for 20. gang

Siden Skjold kirke var ny, har det vært en tradisjon at Skjold Nesttun Janitsjar og Skjold menighet i samarbeid har arrangert julekonsert 2. søndag i advent. I år blir det dermed 20. gang! Både Cantus og Skjold Nesttun Janitsjar fremfører eget repertoar, og det blir flotte fellesnumre. Ingrid Grøvan

(bildet) er solist, både på fellesnumre og med Cantus. Vel møtt til en vakker og stemningsfull time med lokale aktører. Søndag 9. desember kl. 18.00 Fri entré.

Kor, korps og fanfarer

1.juledag er mange gode musikalske krefter samlet i Skjold kirke! En messingkvintett bestående av dyktige korpsmusikere fra lokalmiljøet vil

sørge for høytidelige fanfarer og mektig klang. Julekoret har blitt en flott tradisjon i Skjold kirke, og stiller selvfølgelig i år igjen. Stammen i Julekoret er korsangere fra Cantus, men i tillegg har vi med andre dyktige korsangere som forsterkning. Dirigent for

det hele er Anne Berit Hodne, og ved orgelet sitter Guro Rotevatn Buder (bildet). Gudstjenesten er ved sokneprest Harald Pedersen Fylling, og begynner kl. 12.00.

Gudstjeneste og romjulsfest

Vi samles til gudstjeneste og romjulsfest søndag 30. desember. Gudstjenesten starter kl. 11 og romjulsfesten rett etterpå. På programmet står kirkekaffe, juletrengang og litt program. Alle er velkommen! Ingen påmelding.

Hellige tre kongers-fest

Søndag 6. januar kl. 11 blir det igjen Hellige tre kongers-fest i Skjold kirke. Da flytter vi stolene inn til veggene i kirkerommet og plasserer juletreet i midten. Velkommen til folk i alle aldre til en annerledes og fin gudstjeneste med drama om de hellige tre konger, sang, juletrengang i kirkerommet og smørelunsj etterpå.

Temakveld med diakoniutvalget

Diakoniutvalget inviterer til spennende temakveld mandag 28. januar 2019. Sett av datoen allerede nå!

Sola Fides **julekonserter**

Kammerkoret Sola Fides julekonserter er for mange den ultimate oppskriften på julestemning. Også i år kan koret love kormusikk som varmer.

Dette vil bli varierte konserter med en spennende blanding av tradisjonelle og mindre kjente julesanger. Musikken har stor spennvidde, helt fra det vare og sarte til det mer kraftfulle og rytmiske.

Kammerkoret Sola Fide ble stiftet i 1989 og er et prosti-kor i Fana. Sola Fide har et variert repertoar av sanger og opptre i mange ulike sammenhenger.

I år er det det 11. året Sola Fide avholder tre julekonserter. En stor del av tilhørerne har dette som en del av en årlig juletradisjon. Det forventes stor etterspørsel av billetter, så det lønner seg å være litt tidlig ute. Billettene er

Stil og stemning preger Sola Fides julekonserter i Skjold kirke og Domkirken. FOTO: TRYGVE HAUKÅS

billigst ved kjøp på forhånd på hjemmesidene www.solafide.no eller via kor-medlemmene.

Tradisjonen tro holder Sola Fide tre

konserter. I **Skjold kirke** blir det søndag 16. desember kl. 18.00 og 20.30.

Den siste konserten avholdes i **Bergen Domkirke** 20. desember kl. 20.00. ●

VI ØNSKER Å
SKAPE ET GODT
UNGDOMSMILJØ
I KIRKEN

VIL DU SE ET UNGDOMSARBEID SPIRE FRAM I SKJOLD KIRKE?

Vi ansetter en ungdomsarbeider i 20% stilling fra august 2018. Dette koster 11 000 kroner i måneden. Dersom 55 personer betaler 200 kroner i måneden er dette dekket. Vil du være med og støtte dette viktige arbeidet?

VI VIL - AT UNGDOM
SKAL FÅ BLI KJENT MED JESUS,
UTFORSKE BIBELN OG
OPPLEVE EN LIVSNÆR
KRISTEN TRO

VI VIL - AT UNGDOM
KAN VÆRE SEG SELV
OG BLI KJENT MED
ANDRE UNGDOMMER
VED Å BLI MED PÅ LEK
OG MORSOMME AKTIVITETER

SE MER INFORMASJON
OG MELD DEG TIL
GIVERTJENESTE PÅ
WWW.SKJOLDMENIGHET.NO

BLI MED PÅ
GIVERTJENESTE

Julekonsert 2018

9. des 18:00 i Skjold Kirke

Ase Foto

Et barn er født – i flyktningleir

Et barn er født i Somalia, der tørke tar liv og sender folk på flukt. Kirkens Nødhjelp er på plass med rent vann og annen nødhjelp. Årets viktigste julegave kan redde liv.

TEKST: Arne Grieg Riisnæs/KN

FOTO: Håvard Bjelland/KN

Familien til lille Farah Abdi levde et enkelt, men godt nomadeliv langt ute i den golde somaliske ørkenen. Nå har fire års sammenhengende tørke tatt fra dem alt, unntatt håpet.

– Jeg kan ikke annet enn å be om at Gud holder en hånd over barna mine, sier seksbarnsmoren Nuru.

Somalia knapt fått regn. Det ødelegger for jordbruk og husdyrhold, som er levebrødet for millioner av mennesker i det brunsvide landet på Afrikas horn. 5,4 millioner er avhengige av nødhjelp. 1,2 millioner barn er sterkt underernærte, og mer enn 2 millioner er på flukt fra tørke, men også konflikt.

Livreddende vann

Kirkens Nødhjelp sørger for rent og trygt drikkevann i mange av de hardest

ALLE MÅ HJELPE TIL: Mohamed (7) henter vann fra Kirkens Nødhjelps brønn.

Det er trangt inne i det glovarme teltet. Nuru Xirsi Elmi Farah stryker varsomt datteren Farah Abdi over pannen.

To millioner på flukt

– Vi hadde 70 geiter og levde et godt liv. Om ikke mye, så hadde vi det vi trengte for å klare oss, sier Nuru.

De fire siste årene har store deler av

rammede områdene, som her i flyktningleiren Jilab 3 i Garowe, provins-hovedstaden i Puntland.

Nuru og familien hennes kom hit til fots, etter å ha gått 60 kilometer i stekende varme.

– Alle dyrene våre døde. Vi hadde ikke vann eller mat å gi til barna våre. Vi var nødt til å flykte, forteller Nuru Xirsi Elmi Farah.

Slik gir du årets viktigste julegave:

- Vipps et valgfritt beløp til 2426
- Send GAVE på sms til 2426 og gi 200 kroner • Gavekonto: 1594.22.87248

FØDT PÅ FLUKT: Lille Farah Abdi ble født midt i tørkekatastrofen som tar liv og sender millioner på flukt i Somalia.

Ektemannen er i byen for å prøve å tjene noen få slanter, og alle må hjelpe til for at mor skal få tid og litt ro med sin nesten nyfødte datter. I dag sender hun sju år gamle Mohamed etter vann. Det kommer fra Kirkens Nødhjelps brønn, som pumper opp rent vann fra flere hundre meter nede i bakken.

Gir ikke opp håpet

– Jeg håper at vi en dag kan vende tilbake til livet vi hadde, til et normalt liv der vi klarer oss selv og ikke er nødt til å tigge for å overleve. Vi har ingen ting, men vi kan ikke gi opp håpet. Og jeg kan lite annet enn å be om at Gud holder en hånd over barna mine. De er det kjæreste jeg har i livet. Og med Guds vilje skal ingen få ta dem fra meg.

Fortsatt mangler ett av ni mennesker i verden tilgang til rent vann. Med en julegave på 200 kroner til Kirkens Nødhjelps juleaksjon, kan du sikre rent vann til ett menneske. Rent vann redder liv og forandrer liv. ●

Kjærlighetens sår

Lykkelig løp kjempen ned trappen og ut i hagen. Da han var helt nær barnet, ble kjempens ansikt rødt av sinne. «Hvem har våget å såre deg?» spurte han. For på barnets små hender og føtter var det store spikermerker.

TEKST: Forkortet versjon av Oscar Wildes eventyr «The Selfish Giant» (Den selv gode kjempen), oversatt av Magne Fonn Hafskor. **ILLUSTRASJONER:** Charles Robinson, 1913

Hver ettermiddag, på vei hjem fra skolen, stoppet barna for å leke i kjempens hage. Det var en stor og herlig hage, med mykt grønt gress. Rundt omkring hevet de vakreste blomster seg som stjerner over gresset.

Tolv ferskentær varslet våren med en overdådig blomsterprakt av perlehvitt og rosa, og høsten kom med grener tunge av frukter. I trærne satt det fugler og sang så søtt at barna stoppet i leken for å lytte til dem. «Så lykkelige vi er her!» ropte de begeistret til hverandre.

En dag kom kjempen tilbake. «Hva gjør dere her?» ropte han med sint stemme, og alle barna løp sin vei. Han bygget en høy mur rundt hagen, og satte opp et skilt der det stod skrevet «INGEN ADGANG» med store bokstaver. Han var en svært selv god kjempe.

Nå hadde de stakkars barna ingen steder å leke. Etter skoletid vandret de ofte rundt den høye muren og snakket om den vakre hagen på den andre siden. «Så lykkelige vi var der» sa de til hverandre.

Så kom Våren, og landet fyltes med fuglesang og blomster. Bare i hagen til den selv gode kjempen var det ennå vinter. «Våren har glemt denne hagen» ropte Snøen og Frosten, «så her kan vi bo hele året». Nordavinden slo seg også ned med dem. Han hadde pakket seg inn i flere pelser, brølte rundt i hagen hele dagen og blåste ned i skorsteinspipene.

En morgen, mens han lå våken i sengen, hørte kjempen en vidunderlig musikk. Det lød så søtt i hans ører at han trodde det måtte være kongens musikere som gikk forbi. I virkeligheten var det bare en liten sangfugl utenfor vinduet hans, men det var så lenge siden han hadde hørt en fugl synge i hagen at det hørtes ut som den vakreste musikken i hele verden.

Like etterpå sluttet Nordavinden å brøle, og inn gjennom det åpne vinduet drev det en blomsterduftende parfyme. «Jeg tror Våren endelig er kommet» sa kjempen. Han hoppet ut av sengen og kikket ut vinduet. Hva fikk han se?

Han så det mest fantastiske syn. Barna hadde krøpet inn gjennom et lite hull i muren, og satt nå på trærnes grener. Og trærne var så glade for å ha barna tilbake at de hadde dekket seg selv med blomster, og svinget forsiktig armene sine over barnas hoder. Fuglene fløy rundt og kvitret i glede, blomstene kikket opp gjennom det grønne gresset og lo. Det var et herlig skue.

Bare i det borterste hjørnet av hagen var det ennå vinter, og der stod det en liten gutt. Han var for liten til å rekke opp til treets grener, så han gikk i sirkel rundt treet og gråt bitre tårer. Det stakkars treet var ennå dekket av frost og snø, og Nordavinden blåste og brølte rundt det. «Klatre opp, lille gutt!» sa treet, og bøyde sine grener så langt ned det kunne. Men gutten var for liten.

Mens kjempen så ut på hagen, smeltet hjertet hans. Han listet seg ned, åpnet forsiktig hoveddøren og gikk ut i hagen. Barna ble så skremt av å se ham at alle løp av gårde, og det ble vinter i hagen igjen. Bare den lille gutten ble værende, for øynene hans var så fulle av tårer at han ikke så at kjempen kom. Kjempen

gikk helt bort til gutten og løftet ham forsiktig opp i treet. I det samme sprang treet ut i full blomst, og fuglene fylte treet med sang. Den lille gutten strakte ut armene sine, la dem rundt kjempens nakke og kysset ham.

Da de andre barna så at kjempen ikke lenger var slem, kom de løpende tilbake – sammen med Våren. «Hagen tilhører dere nå» sa kjempen til barna, hentet en stor øks og slo ned den høye muren. Da folk gikk til markedet klokken tolv, så de kjempen leke med barna i den vakreste hagen de noen gang hadde sett.

Hele dagen lekte de. Da kvelden kom samlet de seg rundt kjempen for å ta farvel. «Men hvor er den lille kameraten deres» spurte kjempen, «gutten som jeg løftet opp i treet?» Men barna sa at de aldri hadde sett ham før. Kjempen ble svært lei seg da han hørte dette.

Hver dag etter skoletid kom barna og lekte i hagen. Kjempen var svært snill med alle barna, men lengtet etter å se igjen den første lille vennen, og snakket ofte om ham. «Jeg skulle så gjerne sett ham igjen!» pleide han å si.

Årene gikk og kjempen ble gammel og svak. Han kunne ikke lenger leke med barna slik som før, men satt og fulgte med leken fra en svær lenestol. «Jeg har mange vakre blomster i hagen

ET FANTASTISK SYN: «Treets grener var gyldne, og det hang sølvfrukter under dem. Og under treet stod den lille gutten han var så glad i».

min» sa han, «men barna er de aller vakreste blomstene».

En vintermorgen kikket han ut vinduet mens han kledde på seg. Plutselig måtte han gni øynene sine i forundring. I det borteste hjørnet av hagen stod et tre helt dekket med nydelige hvite blomster. Treets grener var gyldne, og det hang sølvfrukter under dem. Og under treet stod den lille gutten han var så glad i.

Lykkelig løp kjempen ned trappen og ut i hagen. Da han var helt nær barnet, ble kjempens ansikt rødt av sinne. «Hvem har våget å såre deg?» spurte han, «si det til meg, så skal jeg drepe

ham med mitt store sverd». For på barnets små hender og føtter var det store spikermerker.

«Nei!» svarte barnet, «dette er kjærighetens sår». «Hvem er du?» spurte kjempen, samtidig som han kjente at det kom over ham en merkelig ærefrykt. Han gikk ned på kne og bøyde hodet foran det lille barnet.

Barnet smilte til kjempen, og sa: «En gang lot du meg leke i din hage. I dag skal du bli med meg til min hage, som er Paradiset». Da barna kom den ettermiddagen, fant de kjempen liggende død under treet, helt dekket av hvite blomster. ●

BARNA KOM TILBAKE: «I alle trærne han kunne se satt det et lite barn. Og trærne var så glade for å ha barna tilbake at de hadde dekket seg selv med blomster, og svinget forsiktig armene sine over barnas hoder».

Fakta: Oscar Wilde

- Den irske forfatteren Oscar Wilde (1854-1900) er særlig kjent for teaterstykket *Salome* (1894), som er en dramatisering av fortellingen som står i evangeliet etter Matteus (Matt. 14:1-11).

- Wildes eneste roman, *Bildet av Dorian Gray* (1891), åpner med en estetisk og kunstnerisk programmerklæring – som avsluttes slik: «Den eneste unnskyldningen for å lage en fullstendig unyttig ting er at man beundrer den intenst. All kunst er ganske unyttig.»

- I sin selvbiografi forteller sønnen Vyvyan at han spurte sin far hvorfor han alltid hadde tårer i øynene når han leste *Den selv gode kjempen* (1888) for dem. «Virkelig vakre ting får meg alltid til å gråte» svarte faren.

- I 1895 ble Oscar Wilde dømt til to års hardt straffarbeid grunnet det retten kalte «grov usømmelighet med andre mannlige personer». Han skrev aldri mer, bortsett fra diktet *Balladen om Reading fengsel*.

- På dødsleiet skal han ha fått levert en dyr champagne til hotellet i Paris, der han bodde. «Jeg dør som jeg har levet», kommenterte han tørt. «Over evne».

- Hans siste ord var en kommentar til det slitne hotellrommet han lå på. «En av oss må bort herfra», sa han. «Det blir enten meg eller tapetet».

DANDY PÅ USA-TURNÉ: «Intet annet enn mitt geni,» svarte Oscar Wilde da amerikanske tollere spurte om han hadde noe å fortolle. FOTO: NAPOLEON SARONY, 1882

Ordet ble **menneke**

Vi aner at Ordet som ble menneske er mye større enn vi kan fatte – det er Guds eget skaperord. I dette ligger mysteriet.

TEKST: Fana-prost Kristin Sævik Litlere

For noen år siden var jeg i Italia på studietur. Nærmere bestemt i San Gimignano like ved Firenze. Der bodde vi i et augustinerkloster, ba,

spiste og ba igjen, sammen med de tre munkene.

Brian, den eldste av munkene, viste oss kirken. Han fortalte om kunsten med glød og humor. Hele korpartiet er dekket av fargerike fresker (et annet ord for veggmalerier) om Augustin sitt liv, malt rundt 1460 av ingen ringere enn Benozzo Gozzoli. «Men nå», sa Brian, «skal jeg vise dere en stor skatt». Vi ble tatt med bak i kirken. Over et lite alter var et veggmaleri. Duse farger. Jesu fødsel.

Jeg kan huske stemningen. Lyset kom skrått inn i rommet. Vi sto stille og andektig foran bildet. Brian fortalte om fresken som ble malt rundt år 1350. På slutten av 1800-tallet ble den

dekket over, for å gi plass til et stort maleri. De duse fargene og den enkle stilen var blitt umoderne. Skatten ble skjult og menigheten glemte den.

I 1999, da kirken skulle restaureres, var det en ung konservator som brukte kniven sin og skrapte vekk litt av pussen. Han var nysgjerrig. Det som kom frem var den vakre fødselsscenen på bildet. For en skatt!

Har du prøvd det? Skrape litt? Fundere, lete, spørre og grave? Jeg synes konfirmanter er flinke til det. Spørre og undre seg. Ikke være redd for å stille de vanskelige og ubehagelige spørsmålene. Jeg håper de vil fortsette med det, for det er mange som ønsker å dekke til skatten, male over og plassere noe annet der i stedet.

Ordet ble menneske. Det er julens budskap. Hva betyr det? Kanskje bildet kan hjelpe oss?

Det er noen ting som overrasker meg. Jesusbarnet ligger ikke svøpt i en krybbe – slik de aller fleste malerier fremstiller ham. Nei, han står oppreist, i et vaskefat og to kvinner vasker ham. Hvem er de? Kanskje jordmødre? Og vannet – som flommer ut av muggen – glemte Lukas å fortelle om det, da han skrev juleevangeliet? Det var vanlig å vaske det nyfødte barnet, før det ble svøpt.

På 1300-tallet kunne ikke folk flest lese. Kunstnerne var de som formidlet Ordet til menigheten – som tolket Guds ord og ga det videre. Her viser

kunstneren en nybadet Kristus. Guds eget skaperord som ble menneske og samtidig var Gud. Helt og fullt. Begge deler. Helt menneske uten synd – helt ren. Vannet flommer ut av muggen, som om det aldri tar slutt. Det er som om Jesus sier: jeg er det levende vann. Den som drikker av det vann jeg vil gi ham skal aldri mer tørste.

Kunstneren viser oss en oppreist Jesus Kristus, som ser ut som han er på vei ut av bildet og bort til meg som står og ser på. Åpne armer. Fast i blikket. Voksen kropp i liten størrelse. Naken og sårbar. «I begynnelsen var ordet, ordet var hos Gud og Ordet var Gud» – fra evighet av. Ikke rart kunstneren gir ham voksen kropp.

Samtidig: «Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss». Et menneske, like sårbar som ethvert menneskebarn som fødes – helt avhengig av å bli tatt imot og elsket. I dette bilde sprenget tid og rom. Vi aner at Ordet som ble menneske er mye større enn vi kan fatte – det er Guds eget skaperord. Og samtidig akkurat like nært, begripelig og vidunderlig som et nybadet og duftende spebarn.

I dette ligger mysteriet. Ordet ble menneske. Det var skjult og er blitt åpenbart. En skatt. ●

Teksten er noe forkortet. Red.

EN SKJULT SKATT: Veggmaleriet hadde vært der hele tiden, men skjult for menigheten, helt til en ung nysgjerrig mann begynte å skrape litt i pussen. Kunne det være noe bak? Noe han ikke hadde sett?

Lykkens dør går utover

Gleden over å fylle eget liv med materielle ting er flyktig. Skal du skape noe varig, må du gjøre det sammen med andre, i et fellesskap, enten det er i menigheten, i venneflokken, med dine nærmeste – eller ute i samfunnet.

TEKST: Redaktør Magne Fonn Hafskor

Da Charles Dickens skrev sin berømte *A Christmas Carol*, utgitt like før jul i 1843, var dette med klar adresse mot egoismen i det da-

værende britiske samfunnet. Godene var urettmessig fordelt, og de rike gjorde hva som helst for å slippe å dele med den fattige delen av befolkningen. Blir vi lykkelige av penger? Kan vi kjøpe oss et bedre liv? Jeg tror ikke det.

Samtidig er dette en fortelling der nettopp penger blir nøkkelen til lykke. Etter nattens vandring med de tre åndene (fortidens, nåtidens og fremtidens), innser den gjerrige Ebenezer Scrooge at egoismen er en ensom sti å vandre på. Han bestemmer seg derfor for, i god kristen ånd, å gi bort penger

til fattige; til å dele av egen overflod med sine nærmeste; og til å doble lønnen til tjeneren Bob Charcit, slik at han får

råd til å betale for sønnen Tims livsviktige behandling. Penger blir da ikke et mål i seg selv, men et middel til å utrette noe bra.

Det handler om å bry seg om hverandre. «*Lykkens Dør den gaaer ikke ind ad, saa at man ved at storme løs paa den kan trykke den op; men den gaaer ud efter, og man har derfor intet at gjøre*» lyder et mye brukt sitat fra Søren Kirkegaard, hentet fra hans bok *Enten – Eller*; også den første gang utgitt i 1843. Umiddelbart lyder dette svært pessimistisk, og passer slik godt inn i vårt bilde av den store danske filosofen. Men er vi ikke egentlig her ved kjernen av hva som er de viktige verdiene i livet?

Vi blir ikke lykkelige av å slå inn døren til oss selv. Vår tids lykkeprofeter forteller oss at saligheten ligger i å kjøpe stadig nye ting, og frister oss med en endeløs rekke glansbilder av nye mobiltelefoner, biler og boliger. Men gleden over å fylle livet med materielle ting er flyktig, ikke minst i en tid der vi ser konsekvensene av vårt overforbruk av klodens ressurser.

DEN STORE FAMILIE: Tittelen sammen med motivet på dette maleriet sier kanskje noe om hvordan verden ser ut dersom vi, billedlig talt, klarer å løfte blikket over det som lokalt kan fortone seg som mørke og truende skyer. ILLUSTRASJON: «LA GRANDE FAMILLE», OLJEMALERI AV RENÉ MAGRITTE, 1963.

Nei, skal du skape noe varig, må du gjøre det sammen med andre, i et fellesskap, enten det er i menigheten, i venneflokken, med dine nærmeste – eller ute i samfunnet.

Har vi da et inkluderende samfunn som er slik innrettet, at det gir rom for uegennyttig innsats for andre? Svaret på det er nok delt; i dag som i Dickens London og Kierkegaards København for 175 år siden. Materialismen har et sterkt grep på oss, og hånd i hånd med materialismen går alltid egoismen. Det er ikke så lett å se andres behov så lenge vi selv har mer enn nok av alt.

Vi må slå døren ut, så andre kan komme inn. ●

Visjonsdiktet lever vidare

Folkesongaren Berit Opheim overtek stafett-pinnen etter Sigrid Moldestad på den tradisjonsrike trettandedagsframføringa av Draumkvedet.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

Kvart år sidan 1999 har Draumkvedet vorte framført i Fantoft stavkyrkja på trettandedagen 6. januar, med unntak frå i år – då det blei framført i Storetveit kyrkje, med Sigrid Moldestad som både kvedar og felespelar.

Dette var også siste gong eldsjela Brynhild Utne inviterte til Draumkvedet-konsert. Det var ho som tok initiativet tilbake i 1999, og ho har sidan presentert oss for 20 ulike kvedarar, kvar med ei ny tolking av det gamle verket.

Honnør til Brynhild

Ei stund kunne det sjå ut som om tradisjonen ville døyt ut i og med at Brynhild Utne trakk seg ut, men no har kantor Jostein Aarvik teke opp tråden, og har valgt å fortsetja tradisjonen i den solide steinkyrkja på Storetveit.

– Det er både spanande og utfordrande å vere arrangør når Draumkvedet – etter å ha «overvintra» i Fantoft stavkyrkje i 20 år – no «flyttar inn i varmen» i katedralen på Storetveit, seier Aarvik.

Dette kyrkjerommet byr på andre kunstneriske og musikalske høve, og Aarvik synes at det er godt å tenkja på at det her er plass til absolutt alle som vil kome på framføringa.

FRAMFØRER DRAUMKVEDET: Berit Opheim framførte Draumkvedet i Fantoft stavkyrkje i 2005, og kjem no tilbake for neste års konsert i Storetveit kyrkje. PRESSEFOTO

1: TIDLAUS DIKTING: – Draumkvedet talar til oss på ulike måtar kvar gong me høyrer det, seier Sigbjørn Apeland. FOTO: MAGNE SANDNES
2: «HAN LA SEG NE UM JOLEFTAN»: Gerhard Munthe (1849-1929) er kjend for sine særmerkte teikningar til Snorres kongesoger - og den handteikna utgåva av Draumkvedet (1904). Her frå opninga av visjonsdiktet. **3: PRIMUS MOTOR SIDAN STARTEN:** – Eg håpar at tradisjonen vil leva vidare, men sjølv trekkjer eg meg no ut, sa Brynhild Utne til kyrkjelydsbladet i fjor. FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Samstundes gjev han ein stor honnør til Brynhild Utne og hennar mange gode medhjelparar, som har skapt og halde ved like ein heilt unik tradisjon i noko som må vera det næraste ein kjem autentiske omgjevnader for Olav Aastesons kyrkjeferd på 13. dags jul for 800 år sida.

Noko heilt nytt

Nytt av året er også at kvadaren – som denne gongen altså blir Berit Opheim – ikkje vil bli ståande aleine framom publikum, men vil bli akkompagnert av muskarane Per Jørgensen (trompet) og Sigbjørn Apeland (orgel).

– Dette vert ein kombinasjon av tekstleg og musikalsk tradisjonsformidling og noko heilt nytt, seier Sigbjørn Apeland, som fortel at dei tre har spelt saman fleire gonger i ulike konstellasjonar.

– Men me har aldri framført Draumkvedet saman, og me har aldri spelt saman i Storetveit. Difor vert det som skal skje den 6. januar 2019 noko som aldri har hendt før, og som er like spanande for oss som syng og spelar som for publikum.

Ei draumereise til det hinsidige

Draumkvedet er Noregs einaste visjonsdikt, og handlar om ei draumereise til det hinsidige og kva som vil skje på dommedag. Handlinga er sett til romjula, ei tid som gjennom alle tider har blitt sett på som ei overgangstid då det andeleg er spesielt nær på oss.

Ein veit ingenting om kven som har skrive Draumkvedet. I 1890-åra tok professor Moltke Moe brotstykker frå ulike kjelder og sette desse saman til ei

utgåve på 52 vers. Diktet fortel om Olav Åsteson, som legg seg ned på julekvelden og fell i djup søvn. Trettandedags jul vaknar han, samstundes med at folk er på veg til kyrkja.

Medan han sov, har han sett livet etter døden, korleis syndar vert straffa, og fått ein glimt av Paradis. Olav rir difor til kyrkja for å fortelja om det han har sett. Etter gamal tru trudde måtte sjela gjera ei lang reise etter døden. Olav Åsteson gjorde denne reisa i levande live.

– Draumkvedet er tidlaus dikting, som talar til oss på ulike måtar kvar gong me høyrer det, seier Apeland.

– Mykje er uforståeleg – i alle fall for meg – og noko er attkjenneleg. Men det kjennest aldri ubetydeleg. Dei tradisjonelle melodiane har slitestyrke til å brukast heile livet, og dei toler å verta ikledd ny musikalsk drakt – igjen og igjen.

Draumkvedet vert framført i Storetveit kirke søndag 6. januar 2019 kl 19.00. Medverkande: Berit Opheim (kveding), Sigbjørn Apeland (orgel) og Per Jørgensen (trompet). Billetter ved inngangen. Arrangør: Storetveit kyrkjelyd med støtte frå Bergen kommune. ●

Akasia

- verdier for generasjoner

GRAVSTELL

Akasia har lang erfaring med gravstell og våre dyktige gartnere steller i dag vel 8000 graver på 27 gravplasser i Bergen.

Vi tilbyr et stort utvalg av stellavtaler og spesialtilpassede avtaler etter ditt behov.

Dersom du signerer helårs stellavtale med oss for 2019, tilbyr vi gratis vinterdekking i år. Pris: Kun kr 1990. Bestillingsfrist: 12. desember.

Kontakt oss: 55 59 39 00 - gravstell@akasia.no

Det finnes en **kristen bokhandel** i Bergen sentrum. Den ligger på **Øvre Korskirkeallmenning.**

Til tross for at den har eksistert i tre år, er det fortsatt mange som ikke har oppdaget Bergen Kristne Bokhandel.

TEKST OG FOTO: Magne Fonn Hafskor

— **V**i ligger nok litt bortgjemt til, selv om vi har adresse bare et steinkast fra Fløybanen, sier daglig leder i Bergen Kristne Bokhandel, Janne Ferstad.

Nå er ikke Øvre Korskirkeallmenning en gate der du bare «dumper innom», og det har nok heller ikke hjulpet på at det har foregått gravearbeid like utenfor butikkdøren nesten i hele bokhandelens eksistens.

— Byggearbeidene ble avsluttet i forrige uke, etter å ha bygget fortauet opp igjen, sier Ferstad, som vi treffer siste uken i oktober.

18 parkeringsplasser

Nå gleder Ferstad seg over 18 oppmerkede parkeringsplasser ute i gaten, noe som trygt kan kalles en luksus inne i bykjernen. Skulle du være heldig å finne en av disse ledige en formiddag, anbefaler vi gjerne et lite besøk i den lyse og trivelige bokhandelen.

— Vi vil at dette skal være en god møteplass der du kan få veiledning i hva som finnes av kristen litteratur, sier hun.

— Her får du ta i boken, bla i den og tenke litt. Utover høsten og vinteren skal vi også ha en del forfattermøter.

Ferstad er butikkens eneste ansatte, men det betyr ikke at hun er alene på jobb. Totalt er de et mann- og kvinnskap på rundt 15 frivillige sjeler som hver jobber i snitt en halv dag ukentlig.

— **Hvorfor trenger vi en kristen bokhandel?**

— Vel, Bergen er en stor by, som har bruk for en slik nisjebokhandel. Større

TRE ÅR I SENTRUM: — Vi vil at dette skal være en god møteplass der du kan få veiledning i hva som finnes av kristen litteratur, sier Janne Ferstad, daglig leder og eneste ansatte i Bergen Kristne Bokhandel

ANTIKVARISKE BØKER: Brukshyllen har alt fra bestselgere til antikvariske samlerobjekter.

bokhandler har kanskje et lite utvalg av kristen litteratur, mens vi tar inn det meste som finnes i markedet.

Bøker og bibelvers

Kikker du litt rundt i butikken, oppdager du fort at her er mer enn bøker.

Som i bokhandler flest har de et rikt utvalg av ulike gratulasjonskort, men her er også ikonmalerier, hustavler med bibelvers, små treskulpturer – og en stor bokhylle med brukte bøker til en billig penge.

— Vi har også hudpleieprodukter fra Dødehavet, opplyser hun, og legger til at de har bestilt inn såper og kremer fra Tautra kloster i Trondheimsfjorden.

— **Hva selger dere mest av?**

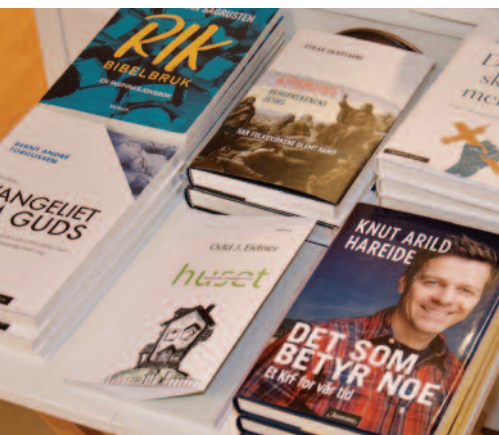
— Det går mye bibler, både studiebibler og vanlige. Vi har bibler på mange språk. Ellers går det en del både av barnebøker, romaner, biografier, oppbyggelseslitteratur, andaktsbøker og sang og musikkbøker.

Mennesker er mennesker

Ferstad virker oppriktig glad i jobben, og det kommer ikke som noen overrask-

«Det er på en måte
en styrke å ha møtt
mennesker i ulike
livssituasjoner og med
ulike behov»

Janne Ferstad

STORT UTVALG: Bergen Kristne Bokhandel tar inn det meste som finnes i markedet av kristen litteratur.

KORT MED BUDSKAP: Bibeltrykkene på disse kortene er også å få i større format som innrammede bilder.

else når hun forteller at hun er utdannet sykepleier.

– Jeg jobbet med rehabilitering på Haraldsplass Diagonale Sykehus frem til jeg begynte her, sier hun.

– Det er på en måte en styrke å ha møtt mennesker i ulike livssituasjoner og med ulike behov. Slik er det også her i butikken. Mennesker er mennesker, samme hvor du er.

– **Har du vært oppe og sett det nye sykehusbygget på Haraldsplass?**

– Ikke ennå, men jeg skal ta en runde og se på nybygget en av dagene. Det er blitt veldig fint, med en rom og mye ny teknologi.

– **Savner du å jobbe der?**

– Noen ganger. Det jeg gjør nå blir en litt annen verden, men det er kjekt å prøve noe nytt. ●

Den store **jule-**fortellingen

Søstrene Trætteberg har i flere år hatt lyst til å lage musikkteater basert på «Simons adventsbok» av Simon Flem Devold. Nå har de klart det.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

– **E**lle melle Englespill er en fortelling om å føle seg annerledes, redd og alene. En fortelling om å ikke få ting til. Og en fortelling om vennskap, sier Sigrîd Trætteberg Fahlvik.

Sigrîd spiller selv i forestillingen sammen med søstrene Kristin Trætteberg og Hilde Trætteberg Serkland. De tre har også fått med seg musikerne Eivind Waage Austad og Øivind Stømer.

I stykket møter vi Ariel, som er den minste engelen i Paradis. Han er veldig surrete, og glemmer at det heter «Ære være Gud i det høyeste». I stedet synger han «Elle melle Gud i det høyeste», og får kjefst av erkeengelen Gabriel.

Etter hvert møter Ariel den mørkeredde gjetergutten Jakob, som har glemt å passe på sauene sine, og Sara, som samler på alt mulig rart. Hun er datteren til en av De hellige tre konger, og har gått seg vill.

Selv om de tre barna hver for seg har ting de ikke får til, så finner de – lenge før de voksne – veien til stallen der Jesus blir født.

De fire Slettebakken-søstrene Trætteberg (tre av dem er med på forestillingen), som til vanlig lager forestillinger/revyer for voksne, startet i fjor Brønn produksjoner, som produserer teaterforestillinger til bruk i kirke, barnehage og skole. *Elle melle Englespill*, som de selv har skrevet manus til, er deres største produksjon til nå. ●

«Elle Melle Englespill» settes opp i St. Jakob kirke 30. november kl. 17 og 1. desember kl. 11, 13 og 15. Det blir også forestillinger i enkelte kirker i Bergen og omegn, samt gjennom Den kulturelle skolesekken. Mer info: bronnproduksjoner.no og tretteberg.no.

Det store klimaalvoret

Dramatikken i klimaendringane gjev grunn for stor uro dersom vi ikkje greier å avgrensa global oppvarming til under to grader, slik Paris-avtala krev.

TEKST: Gunnar Kvåle, professor emeritus, Universitetet i Bergen, styremedlem i Besteforeldra sin klimaaksjon

Det handlar om at vi som i dag sit med politisk og personleg ansvar for ei aukande global oppvarming, no må gjera alt vi kan for å hindra at

barneborna våre vil gå ei utrygg og farleg framtid i møte.

Heile Nord-Europa har nyleg opplevd ekstrem tørke og krise for landbruk og matproduksjon. Dette er truleg berre ein forsmak på det som kan skje dersom utviklinga held fram. Livsfarleg hete er ein av mange alvorlege konsekvensar for liv og helse. Ved ei global oppvarming på berre 1,5 grader kan fleire storbyar og mange hundre milli-

onar fleire menneske bli utsett for farleg hete innan 2050.

Klimagassutsleppa må raskt reduserast om vi skal kunna unngå store helseskader i mange deler av verda. Likevel let Noreg klimagassutsleppa få halda fram med å auka. Sidan 1990 har CO₂-utsleppa våre gått opp med 24 prosent, medan dei i Sverige, Tyskland, Danmark og Storbritannia i same periode er redusert med høvesvis 27, 31, 45 og 53 prosent. Berekningar viser at vi vil gå mot ei global oppvarming på rundt tre gradar, dersom andre land gjer som Noreg.

Politikarar i Noreg har lenge lova store kutt i klimagassutsleppa. Til denne tid har dei brote lovnadane. Det er på høg tid at det vert sett i verk tiltak som monar. Eit kostnadseffektivt tiltak ville vera å redusera oljeproduksjonen og leggja vekk planane om ny oljeutvinning i Barentshavet. Det er ikkje mogeleg å bruka olje- og gassressursane i Arktis dersom den globale temperaturauken skal haldast under to grader. Dessutan vil desse ressursane koma på marknaden fyrst om 10-20 år. Men då kan olje og gass ikkje lenger ha nokon viktig rolle i energisystemet i verda.

Verdas naturfond, WWF, melder at den 1. august i år var ressursane på jorda som burde vara ut 2018 alt brukte opp. I år kom denne dagen

tidlegare enn nokon gong før. Dette viser at me kvart år brukar mykje meir enn jorda kan tåla. Ved ein livsstil som ikkje er berekraftig, bidreg vi til skade både for fattige som lever i dag og dei som skal ta over etter oss her heime. Vi har difor eit moralsk ansvar for å føra ein berekraftig livsstil. Mange har peika på kor viktig det er at nokon går føre. «Eksempelets makt» er undervurdert av dei som seier at det betyr lite kva eg som einskildperson gjer. Sitatet frå Mahatma Gandhi – «du må vera den forandringa du vil sjå i verda» – er ei viktig påminning om kva ansvar vi har. Kanskje ein start kunne vera å avstå frå neste flytur? Vi veit at å reisa med fly er noko av det verste ein kan gjera for å auka den globale oppvarminga. For å redusera denne svært klimaskadelege reisemåten må det politisk leggjast betre til rette for at det vert billegare og meir lettvinnt å bruka andre reisemåtar.

Nokon må gå føre, anten det gjeld individuelle handlingar eller ny politikk. Slik kan vi alle bidra til eit betre liv for barneborna våre og andre som kjem etter oss. Då kan òg skadane vi påfører fattige som lever i dag bli mindre. ●

Innlegget er noe forkortet. Red.

SVELTANDE ISBJØRN PÅ SMELTANDE ISFLAK: Isbjørnen er heilt avhengig av havisdekket for å finna mat. US Geological Survey har rekna ut at bestanden vil minka med to tredjedelar innan 2050 grunna klimaendringane i polarområda. FOTO: ANDREAS WEITH

Aller siste utgave av fellesbladet

Bladet du nå holder i hånden er sannsynligvis det siste i fellesprosjektet mellom Fana-menighetene. Det har vært en spennende tid, der jeg føler at alle vi som har vært involvert i dette har bidratt til å skape et blad av høy kvalitet.

TEKST: Redaktør Magne Fonn Hafskor

Også tilbakemeldingene har vist at det blir tatt inn og lest av langt flere enn de faste kirkegjengerne.

Fellesprosjektet har bestått av blader for menighetene Birke-land, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide. Frem til utgangen av 2016 var også Fana menighet med i dette prosjektet, som kom med den aller første fellesutgaven i april 2003.

– Det pågår en evaluering i menighetsrådene rundt strategien for menighetsbladene. Dermed kan dette være siste nummer av fellesbladet slik det foreligger i dag, forklarer styreleder Stein Rune Risa, som også vil takke annonsørene for støtten gjennom alle disse 15 årene.

Undertegnede ble ansatt som journalist høsten 2006, og overtok redaktørsvaret fra og med høsten 2010. Jeg har altså jobbet med dette bladprosjektet i

over 12 år, så det er unektelig noe ve-modig dersom det nå skal legges ned.

Det har vært en spennende tid, der jeg føler at alle vi som har vært involvert har bidratt til å skape et blad av høy kvalitet, og der tilbakemeldingene har vist at det blir tatt inn og lest av langt flere enn de faste kirkegjengerne. Dette fikk vi også bekreftet i en landsdekkende leserundersøkelse av norske menighetsblader – utført i 2013 av journalist/forsker Magnhild Landrø i samarbeid med TNS Gallup. Denne viste at 58 prosent av det norske folk (over 15 år) mottar et menighetsblad fra Den norske kirke. Hele 80 prosent av disse sier at de leser det «hver gang/så godt som hver gang/av og til». Videre kommer det frem at 82 prosent av leserne sier at de sjelden/aldri går til ordinære gudstjenester i kirken sin, og at 34 prosent sier at de knapt har vært innom sin lokale kirke overhodet. Dette er oppsiktsvekkende tall som fikk Landrø til å konkludere med at menighetsbladet er «kirkens viktigste – og i all hovedsak

intervjuer med folk fra nærmiljøet, 82 prosent av leserne liker lokalhistorisk stoff i bladet.

- For 73 prosent av leserne betyr det mye å kunne gjenkjenne folk på bilder.
- 59 prosent liker å følge med på hva som skal skje i kirken deres.
- Navnelister over døde, døpte, vigde og konfirmanter har høy interesse.
- 46 prosent synes det er fint å

kunne finne navnene til de kirkelig ansatte i bladet.

- Hver fjerde leser tenker at bladets andakt er interessant.
- 49 prosent liker å lese intervjuer «med noen som forteller om livet og troen».
- 14 prosent av leserne sier at de overhodet ikke er medlemmer i Den norske kirke.
- 41 prosent av disse igjen er medlemmer i andre tros-samfunn.

- 82 prosent av leserne sier at de sjelden/aldri går til ordinære gudstjenester i kirken sin.
- 34 prosent sier at de knapt har vært innom sin lokale kirke overhodet.
- 70 prosent av kvinnene registrerer at bladet er kommet, mens 64 prosent av mennene sier det samme.
- 95 prosent av alle i Norge oppsøker aldri eller sjelden kirkens nettsider.

Noen tall fra leserundersøkelsen i 2013

- 58 prosent av det norske folk (over 15 år) mottar et menighetsblad fra Den norske kirke.
- 80 prosent av mottagerne sier at de leser det «hver gang/så godt som hver gang/av og til».
- 82 prosent av de som leser menighetsbladet, går sjelden eller aldri i kirken.
- 80 prosent sier at de liker å lese

Menighetsbladet - en overlevning eller en mulighet?

60 prosent av de som leser menighetsbladet, går sjelden eller aldri i kirken. Menighetsbladet greier dermed det ingen annen kirkelig kommunikasjon greier: Å nå nesten hele befolkningen.

TEKST: MAGNILD LANDRØ

I løpet av firetenne gjennomførte jeg en stor landsdekkende undersøkelse av norske menighetsblader, en i samarbeid med TNS Gallup (leserundersøkelse) og en i samarbeid med Kirkerådet (trossamarbeid). Min konklusjon er at menighetsbladet er en viktig kommunikasjon mellom kirke og befolkning.

når disse leserne også forteller hvem de er og hva slags stoff de liker å lese, sier det seg selv at bladet er et viktig tilbud til kirken. Menighetsbladet har i tillegg en viktig rolle i å skape lokal tilhørighet. Det betyr flere av stemmene i undersøkelsen. Men jeg fikk også mye annen viktig informasjon om hvilken betydning bladet har for folk.

Få journalist

Menighetsbladet har en overraskende høy status til tross for at de aller fleste bladets produsenter av utgaver/utgaverhistorier

POPULÆRT LESESTOFF: Magnhild Landrø landsomfattende leserundersøkelse ble presentert over tre sider i menighetsbladets pinseutgave i 2014. FAKSIMILE FRA NR. 3/2014

også eneste – velfungerende arena for jevnlig kommunikasjon med folket».

Med tanke på at bladet når så bredt ut, er det interessant å se hvem utgiverne av bladet så på som hovedmålgruppe. «De som bruker kirken og dens mange tilbud» var svaret Landrø fikk fra 87 prosent av disse – i en parallell undersøkelse hun utførte i samarbeid med Kirkerådet. 166 av 238 til da registrerte menighetsblader deltok i denne, noe som skulle tyde på at svar-ene hun fikk var representative for utgiverens syn. Fra og med neste utgave er altså fellesprosjektet etter alt å dømme historie.

For undertegnede del gjennstår det bare å takke for mange år med godt samarbeid, og ønske lykke til med det videre arbeidet. ●

VI TRENG FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Kvart år svarar vi samla kring 200 000 samtaler via telefon
og internett, likevel er det ein av tre som ikkje får svar.

Les meir og meld di interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

E-post: sylvi@fanaposten.no

**Advokatfirmaet
Vegard Austgulen AS**

- Arv/gaver • Familie • Ektepakter
- Samliv • Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre by-
del, der jeg vokste opp! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen
Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483
E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no
www.byadvokaten.net

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSESHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden Espen Polden Heine Polden Cathrine Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

**BERGEN
GRAVFERDSHJELP**

HVORFOR BETALE MER FOR
SAMME TJENESTER?

VI HAR FASTPRIS PÅ
GRAVFERD MED SEREMONI
29.500,- INKLUDERER ALT
DU TRENGER.

DØGNVAKT 55 98 80 00

BERGENGRAVFERDSHJELP.NO
LUNDHAUGEVEIEN 14, 5221 NESTUN

**FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ**

HVORFOR BETALE MER
FOR SAMME TJENESTER?

VI HAR FASTPRIS PÅ
GRAVFERD MED SEREMONI
29.500,- INKLUDERER ALT
DU TRENGER.

DØGNVAKT 55 13 40 04

FF-BEGRAVELSESBYRÅA.NO
LUNDHAUGEVEIEN 14, 5221 NESTUN

**Blå Kors
Bergen**

Det er ingen selvfølge
at noen ordner gave

Send SMS: 7777 12310 (avgift)
Send VIPPS nr 12189 (avgift/betalt)

Venter på besøk

«Det hadde vært fint å ha noen å snakke med eller å gå en tur sammen med».

Nå er det flere mennesker i Skjold menighet som ønsker å få besøk.

Kunne det være aktuelt for deg å være besøksvenn? Det vanlige er å bruke 1 - 2 timer annenhver uke. Hvis du ønsker mer informasjon eller tenker at denne tjenesten

kunne være noe for deg vil jeg gjerne invitere deg til en uforpliktende samtale. ●

*Kontakt diakon/besøksleder
Kjerstin-Marie Vereide:
Telefon: 55 59 71 15
E-post: kv587@kirken.no*

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvaske m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Sokneprest Harald Pedersen Fylling
934 89 365
hf292@kirken.no

Kapellan Marte Håberg Ottesen
55 59 71 13
mo878@kirken.no

Administrasjonsleder Marita Børve
55 59 71 12
mb598@kirken.no
Kontordager: Man. - tors.

Kateket (vikar) Margrete Stordal
55 59 71 11
ms488@kirken.no

Menighetspedagog Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15
kv587@kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Arb.: 55 59 71 16
Prv.: 412 05 127
gb454@kirken.no

Kirketjenervikar Simen A. Taranrød
55 59 71 18
st678@kirken.no

Menighetsrådsleder Eiel Holten
906 02 464
eiel.holten@gmail.com

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
VIPPS-nummer: 10649

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20.00436

Aktiviteter i menigheten

Skjold kirkekor
Skjold kirke, tirsdag i par-uker kl. 12.30 – 14.00. Kontakter: Kåre Bergesen, 415 52 170 Helga Bjørkliås, 55 13 06 84 - 926 63 776

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00.
Guro Rotevatn Buder
Arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke, torsdager fra kl. 17.
Leder: Ingrid Langeland
Olderbakk 916 13 637
ingrid.langeland.olderbakk@gmail.com
www.sbkor.no

Formiddagstreffe

Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00.
Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, 55 59 71 15

10-kaffen

Annenhver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00.
Kontaktperson: Arne Brekke 483 83 892

Nordås KFUM-speidegruppe:

(gutter) Onsdager – Skjold kirke/Smøråsfjellet.
Kontaktperson: Eivind Bjørndal 40 24 67 21
eivind@bjorndal.de

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktperson: Karen Velure gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 10.30 - 12.00.
Kontaktperson: Brith Sjong 911 48 221

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30.
Kontaktperson: Astrid Teigen 450 25 103

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland 977 51 344 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad 55 59 71 17 - jt953@kirken.no

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver:
Menighetsrådet.

Redaktør, menighetsblad

Maria Børve 55 59 71 12
mb598@kirken.no

Nettpubliserings:

Bjørn Selfors, bsselfors@broadpark.no

FUTURA 2018:

Finne, forme, forandre

Tusenvis av speidere, strålende sol, mye is, nye venner og fantastisk stemning: Landsleiren til Norges KFUK-KFUM-speidere på Lånke i Trøndelag var ren magi!

TEKST: Karen Velure, gruppeleder Steinsvik KFUK-KFUM-speidere

30 juni - 7.juli dro 25 speidere og ledere fra Steinsvik og Nordås nordover. For enkelte var det deres første møte med landsleir, andre kunne skilte med mange flere. Uavhengig av antall år med speidererfaring var alle enig i at årets landsleir var blant tidenes beste.

Det var et solid program fra start til slutt. De første dagene gikk med til bygging av leir, og på kort tid ble teltene satt opp, bord og benker ble klar og portal ble påbegynt. Oppvaskbenk trengte vi ikke tenke på i år fordi noen kreative Nordåsledere hadde bygget om en gammel grill, og vips så hadde vi oppvaskkum og rennende VARMT vann. Når tema for leiren er innovasjon så blir man ekstra inspirert.

I tillegg til bygging av leir, ble det arrangert både sciencedag og matdag. På sciencedagen fikk speiderne utdelt en egen eksprimentkoffert. Der var det mye forskjellige å velge mellom, men mest spennende var helt klart det å lage egen lavalampe. Noe lederne også fant svært fascinerende.

Brød av larvemel?

På matdagen fikk man prøve en rekke ulike aktiviteter. Det ble laget kroppsskrubb av kaffegrut, primus av gamle brusbokser og tilbehør til middagen: brød av larvemel. Sistnevnte fikk blandede mottakelse av speiderne. Hjemme-

laget pømmes frites og løkringer i hjemmesneka frityrgrøte, ble derimot meget populært. Ingen skal påstå at det manglet kreativitet på vårt område.

Ingen leir uten haik og onsdag trasket patruljene avgårde. Honningbiene valgte å ta første stopp etter kort tid da de vandret forbi en butikk. Is er nemlig svært viktig på haik mente de. Patruljen Falk derimot, skjøt fart og på bare få timer hadde de lagt 18 km bak seg. De bestilte like godt pizza som belønning.

30 kilometer

Veps bestilte verken pizza eller is, men gikk likegodt hele haikeruten på en dag.

Under, fra venstre:

- Lederne Karen og Anette stortes i egenkomponert sofa.
- Mange flinke kokker blant guttene i Nordås. • En liten pust i bakken etter raiebæring.

Velkommen til dåp!

Fra 1.oktober har ikke kirken lenger tilgang til å sende ut dåpsinvitasjoner. Derfor inviterer vi dåpsforeldre til selv å ta kontakt med kirken.

På www.skjoldmenighet.no finner du mer informasjon om dåpen og kan melde barnet ditt til dåp.

 DEN NORSKE KIRKE
Skjold

Godt over 30 km hadde de vandret da de returnerte til leiren onsdag kveld. Haikemerket var selvsagt viktig å ta: Dermed ble det en natt under bordet og ikke i telt. Haikenatten skal jo tilbringes under åpen himmel. Lederne på sin side skjønnte at haik ikke er det det en gang var.

Utenom haik, bading og andre organiserte aktiviteter, sørget speiderne for å underholde seg selv (og andre). Kan si det ble rimelig god stemning da flere av jentene fremførte sitt eget danse-show. Både Bruno Mars og Marcus & Martinus hadde vært stolt. Ellers ble det tilbragt mye tid i og rundt vår fine

(selvsagt egenproduserte) sofa. Den var av typen «tresmak i baken», men svært komfortabel likevel. Litt luksus må man jo kunne seg.

Værgudene samarbeidet

Hele uken var værgudene på vår side og undertegnede fant ikke frem regntøyet en eneste dag. Det ble stilige sokkeskinner, brente ører, brune mager og røde kinn med fregner på. Å få tilbringe en uke i strålende sol og med så mange herlige mennesker gleder ethvert speiderherte. Vi reiste alle hjem med minner for livet og et smil om munnen. ●

(Nesten) hele gjengen samlet rundt portalen siste dag på leir.

Neste gang vil kanskje du være med? Vi har ledige plasser og ønsker DEG velkommen.

Steinsvik: Jenter 2-10.klasse.
Tirsdager kl.17.30-19. 943 73 316 -
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Nordås: Gutter 2-10.klasse.
Onsdager kl.18-20. 402 46 721 -
eivind@bjorndal.de |

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG

Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1 - 5236 Rådal

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Menighetskalender

Dåp

Ada Gangdal Handegard
Celina Tellefsen
Sofie Bøstrand Smedsvik
Lotte Bøstrand Smedsvik
Caspian Bjørke Skjold
Julian Hanøy Lønning
Frida Digernes Høgelid
Aksel Sørensen Hope
Amanda Berg Thuen
Henrik Vangsnes Espeland
Trygve Torsnes Espeland
Axel Skibenes Grevstad
Emilia Skjerdal Vestgård
Olava Rodgers Lønøy
Amanda Lorang
Liam Frantzen
Louise Aasgaard Øvstedal
Agnes Botnen

Vielser

Linda Smedsvik og
Frank Bøstrand

Begravelser

Jan Henrik Skjold
Astrid Johanne Tyssøy
Ingrid Britta Helen Brynjulfsen
Solfrid Karin Frotvedt
Rasmus Lauvås
Geir Arne Mjåtvedt
Marta Lilly Valde
Solveig Ellingsen
Kjell Manfred Bjørndal
Dag Aarli

Gudstjenester

25. november kl 11.00
Matt 25,1-13. Gudstjeneste,
dåp, nattverd. Fylling. Menig-
hetens dåpsarbeid.

2. desember kl 17.00
Matt 21,10-17. Lysmesse.
Ottesen. Basar etter lysmess-
en, arrangert av speiderne.

9. desember kl 11.00
Joh 16,21-24. Gudstjeneste,
dåp, nattverd. Fylling. Søn-
dagsskole. Menighetens
barne- og ungdomsarbeid.

16. desember kl 11.00
Joh 5,31-36. Gudstjeneste,
dåp, nattverd. Ottesen. Menig-
hetens musikkarbeid.

24. desember kl 13.00
Luk 2,1-20. Gudstjeneste.
Ottesen. Kirkens Nødhjelp.
Søråshøgda barnekor

24. desember kl 14.30
Luk 2,1-20. Gudstjeneste.
Ottesen. Kirkens Nødhjelp.
Skjold skoles musikkorps.

24. desember kl 16.00
Luk 2,1-20. Gudstjeneste.
Fylling. Kirkens Nødhjelp.
Skjold skoles musikkorps.

25. desember kl 12.00
Joh 1,1-14. Gudstjeneste, dåp,
nattverd. Fylling. Det Norske
Misjonsselskap. Messing-
blåsere og julekor.

30. desember kl 11.00
Luk 2,25-35. Gudstjeneste,
dåp, nattverd. Menighetens
musikkarbeid.

6. januar kl 11.00
Gudstjeneste. Hellige tre
kongers fest. Joh 12,42-47.
Se side 3 for mer informasjon.

13. januar kl 11.00
Joh 1,29-34. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

20. januar kl 11.00
Joh 1,15-18. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

27. januar kl 11.00
Tårnagenter deltar.
Ordsp 14,21-22.25.31.
Gudstjeneste, Natt-
verd

3. februar kl 11.00
Joh 5,1-15. Gudstjeneste, dåp,
nattverd.

10. februar kl 11.00
Mark 13,21-27. Gudstjeneste,
dåp, nattverd

17. februar kl 11.00
Utdeling av bok til 4-åringene.
Søråshøgda barnekor. Matt
13,24-30. Gudstjeneste, dåp.

24. februar kl 11.00
Luk 9,28-36. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

3. mars kl 11.00
Luk 18,31-34. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

6. mars kl 19:00
Kveld. Mark 2,18-20. Gudstj.

10.03. mars kl 11.00
Matt 26,36-45. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

17. mars kl 11.00
Skjoldstock. Luk 13,22-30.
Gudstjeneste, nattverd.

24. mars kl 11.00
Luk 1,39-45. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

31. mars kl 11.00
Luk 22,28-34. Gudstjeneste,
dåp, nattverd.

Kirkeskyss i Skjold

Enkeltpersoner tilbyr allerede
skyss til gudstjenester og ulike
arrangementer i kirken. Kan
du tenke deg å gjøre tjeneste
som sjåfør til gudstjenester
eller andre arrangementer i
Skjold? Eller kanskje du har
spørsmål eller synspunkter?
Kontakt diakon Kjerstin-
Marie Vereide, 55 59 71 15 -
kv587@kirken.no

Formiddagstreff

Vi møtes på formiddagstreffet
i Skjold kirke annenhver tors-
dag (i ulike uker) kl. 12 - 14. På
treffene har vi ulike temaer,
andakt, allsang og smørelunsj.
Arrangementene støttes av
Bergen kommune. Pris kr. 50.

Resten av høsten:

- 22. november: Jo Gjerstad forteller om Fløybanen.
- 6. desember: Adventsmøte, avslutning i kirkerommet. Skjold kirkekor deltar.

Fredagskafé med *Krydder*

**Nye og gamle Fredags-
kafé-gjester ønskes vel-
kommen!**

Fredagskafékveldene er i
peisestuen i Skjold kirke og
starter ca kl 19.30 med felles
kveldsmåltid. Alle voksne er
velkommen!

Alle som kommer på Fre-
dagskafeen, tar med én sort
pålegg til et felles matbord og
kr 30 til fellesutgiftene, så
serveres det godt brød, varm
og kald drikke.

Det er rikelig tid til prat og god
musikk i hyggelige omgivel-
ser. Det hele avsluttes med en
samling med Ord før helgen
inne i kirkerommet.

Familiedag

**Bli med på Familiedag i
Skjold kirke annenhver
onsdag kl. 16-18!**

Middag for hele familien,
aktiviteter for barna, kaffe
og prat for de voksne. Pølser i
brød: 10 kr (kl. 16-16.50).

AKTIVITETER KL. 17-18:

- Knøttesang: 1-5 år.
- Onsdagsklubben: 1. - 4. kl.
- Tweens-klubben: 5. - 7. kl.

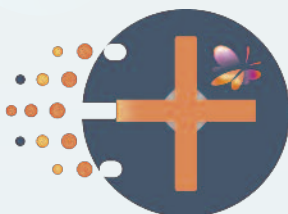
KAFÉKROKEN

- Kaffe og prat for de voksne.
- Lekekrok for de aller minste.

SISTE DATO I HØST:

- 28. november

Se bilder fra Familiedagen på
side 2 i dette bladet!

FAMILIEDAG
SKJOLD MENIGHET